

Parlament

9 duble

Amics i germans del "Orfeo"
Graciem =:

El nostre infadigable director
i amic meu, En Joan Balcells, m'in-
vita a ~~x~~ aquesta bella festa de inau-
guració d'aquest nou i espai hor-
tatge ^{vosre}; i jo que coneix de temps vostre
valer i convenint entusiisme, va-
reig acceptar ben joïós el convit,
pensant amb el pler que dona l'es-
tar entre una estona entre germans
de ideal, entre qui té els mateixos
entusismes per a la patria i per
a l'art. Però ~~la~~ ^{so} que no m'entusias-
ma tant, ja que requidament ~~em~~
~~me~~ demana vos fer un ~~parlament~~
discurs parlant-vos de les coses
del nostre amor. És clar que
sempre dona goig el parlar de
el que un estima! perquè del
cor a la boca és un pas ben agra-
dable que hi floreixen sempre
les flors més alcores; però és

cert també, que tot vol costum
 en aquest món, i que no sent
 jo discursaire, m'inspirava la
 demanda del vostre persuasivíssim
 mestre, m'inspirava una estona
 de concentració que no sabia
 per com trobar en aquesta època
 per a mi d'afers un ric pesat.
 No obstant, com que l'amic Balcells
 té el do^u dels homes que atengen
 tota ~~que~~ ^{que} es proposen (i és per això que
 vostre Orfeu té vida florentina), me
 en quanya la promesa de que aques-
 ta tarda, que serà una bella fita
 en la vostra història, vos parlés
 jo en venç alta de les coses, que
 segurament ja tots saben, però que
 de tant en tant convé recordar per a
 no defallir ni distreure's del camí
 ben orientat al nostre bell ideal.
 [Com que jo d'improvisar ^{itz} no^u sé, he
 agafat la ploma a la bona de Déu,
 per a anar dient jo que ^{es} em vin-

drà al pensament sobre la nostra
obra, la obra dels artistes a Catalu-
nya, sobre el nostre ideal i el ^{mítjà} mitjà
més apropiat per a apro-
par-nos-hi lo possible.

L'ideal és una llum radiant
i llunyana; es aida magníficament
i amb força; i és lo que eleva els
homes de les regions baixes de la
terra a les sublims alteses de les
perfeccions enllumenades. Però
hi ha ideals xarcs que enganyen,
que no són res ideals, llums
enganyadores que semblen estels
brillants en de la volta blava
asserenada, i no ^{són} res més
que falsos miratges fosforescents
en l'aire. Allavors l'home,
al adonarse de l'engany, ^{es} se per-
torba i perd la fe que l'empenyia,
i baixant es ulls en la terra bai-
xa, pastura bestialment en la
matèria.

El nostre ideal no és ~~real~~ xanc ni enganyador. No ho és, perquè ^{se} ~~se~~ ^{es} fonsament en la nostra natura i vola i s'eleva a la sublimació de la pròpia perfecció. Natura i perfecció; com si diguéssim: matèria vivificada ^{per} ~~per~~ ^{el} ~~el~~ ^{a la} per l'aperit orientat a la Veritat i Belleza infinita.

Natura real dir ^{la} Pàtria, i aquest
mot ens el sentim ben viu ara
adins nostre. Nosaltres ens sentim
catalans per dins i per fora. Ens
sentim coneixedors del nostre ~~territori~~
Caient de rossa. El nostre cel, ~~el~~
nostre mar, les nostres ~~montanyes~~
i planuries; tota la nostra terra
la coneixem nostra i sabem què
nostre esperit, i hi abeuem a pler,
i hi vivim, i hi sent bé, com
la cosa pròpia que el Creator
l'hi ha donada. I coneixem la
nostra tradició, aquesta cadena mis-
teriosa que lliga les generacions
unes amb les altres, i veiem

una promesa de pensament ben
característica que informa tota
la genealogia dels grans homes
de la nostra història. I aquesta
consciència de la pròpia natura,
ens dona força per mirar en
l'^{esdevenidor} ~~avenu~~ i rombar les grande-
res que els pobles porten i armen
de si mateixos atengen. I el nostre
esperit s'exalta, sent una priman-
era estança que val esclatar, i
per si, mit el clam i cant
clamoris de les nostres ànimes.
Just el nostre cant triomfal,
que és cant de rassa jove plena
de vida, que havent ^{passat} un hivern
dormient, ^{es} se desvetlla joia
en plena primavera.

Aquest cant de vida nova,
són els nostres orfeons que l'entonen;
són coralistes, mires de tempera-
ment; tots coralistes, cantaires de

6
tot Catalunya, tant si saben de
salva com poca, com gens, per
que el miri neix com tot
artista. Som nosaltres, que la
passança ens ha mogut a can-
tar, com ~~els~~ ^{els} poetes en les
bonos versos, com ~~els~~ ^{els} ar-
quitectes en les esplendores
construccions, com a tots ~~els~~
artistes de la terra en les ^{obres} ~~se-~~
^{inspirades} ~~polacions~~, perquè en el fons
de tota obra d'art hi ha un
cant de l'ànima.

Però en la música, amics,
el cant és cant per excel·lència.
Sembla que requi un element
que porta més endins de l'à-
nima. El clam del cant és
vers digne, la expressió bella

més humana; sembla ^{la expressió} més
espiritual i, ^{allhora,} més cuit de la
carn; ~~allhora~~ ^{la} més expressiva
d'aquell misteriós asany que
cora en l'esperit del home i
al mateix temps la ven més direc-
ta de la sang que nostre cor ar-
bora. I així nosaltres, en com la
ven més intensa, del renaiement de
nuestra terra: perquè i no volament
per ésser els homes del cant per ex-
celència, i no perquè cultivem
el cant 'col·lectiu', perquè el resur-
giment de una / rassa deu tenir
la expressió unànim de tot el
poble, i les associacions corals
són com el portaven directe
del tot ^{mateix} el poble.

Entenen, amics meus, el
sentit ple que té la existència de
nostres corporacions de cantaires?

Nos sembla ^{si} val la pena de
que nostre entusiasme crexi sem-
pre en intensitat i que la nostra
abnegació arribi al sacrifici!

Gom ven de la terra renaiçenta,
que fa ^{canta} ~~cantar~~ el Triomf del'es-
^{devenidor} ~~devenidor~~ de nostra ^{partida} terra; ens ven
lim la força de la victòria adiu-
i com vidents propers la sem-
present, donant alegria d'es-
perança, a les gèneres presents
que ^{en} escolten.

Però cal treballar per a arribar
al ^{ideal} ~~la perfecció~~; cal l'equilibri del
cor i l'enteniment. El nostre ideal
és ~~l'ideal~~ Perfecció, que val
dir tot lo noble que cal en el cor
del'home, i no ^{es} progressa cap a la
Perfecció sens el treball ben orde-

nat i metòdic^{te}at. No saltar ~~no~~ som
~~me~~ ~~que~~ una nova modalitat del cant
 choral a Catalunya; modalitat adequada
 al moment present. No havem
 creat una cosa nova en essència.
 A mitjans del segle passat, quan el
 romanticisme va moure el ~~nostre~~
 jovent intelectual de Catalunya
 cap al estudi i contemplació dels
~~les coses~~ monuments antics que
 porten la empremta de nostres gran
 des passades; quan ~~se~~ ^{es} començà
 a estudiar i admirar la força i
 bellesa de nostra literatura mitj^leral,
 quan començà ^{medieval} haver-hi homes
 savis i entusiastes que recorriera
 la nostra terra recollint i aple-
 gant el nostre ~~art~~ ^{art} popular, con-
 dalls i cançons, lites i aforismes;
 quan Catalunya va començà a dei-

Xondarre a ~~adornar~~ a sentir-se
 nova vida, a sentir^{la} prisaença
 de la creença material i espiritual,
 & llavors ja surgi' un home,
 ben humil de naixença, un sen-
 zill home del poble, ^{el qual}, portant
 la flama del geni en l'esperit,
 fingué la ciutadania viva de l'art
 coral català i en creà la subs-
 tancia i la forma en aquell moment
 més apropiada.

No vos ^{us} haig pas de dir que
 parlo d'en Clarié, del creador
 de la societat coral ^a en ^{la} nostra
 terra, d'aquell gran artista català,
 pare de tots ~~els~~ que cultiven
 el ^{cant coral} coral. Ell en va sentir el
 moment musical d'aquell despertar
 de la Montu-viva; ell, amb ànima
 jove, va sentir la presor regalada
 d'aquell mati de primavera per a

la nostra rassa i cantà aquells him-
nes al treball, aquells iclilis pres-
cis, aquelles fortes evocacions
de la natura nostra en un esplan
i feste popular. Ell és el nostre
canta popular per excel·lència. Ell,
encara avui, és el clam més fort i
frescal de la nostra renaixença ^{municipal}. El
nostre art ~~municipal~~, no hi ha dubte
que ha progressat després d'aquells dies d'en-
Claré encà, no hi ha dubte que ~~ha~~
~~nostre art~~ ^{ha} ha fet més subtil,
que agafat més rics matisos de
bellera, que la forma s'ha
fet més elegant i esbelta, que
la tècnica s'ha fet més rica de
procediments, i ~~que la forma~~
més esplendorosa. Mes, en Claré,
sempre guarda un no sé què
de parentut immortal, un no
sé què de ~~reiginal~~ ^{virginal}, ~~per~~ de frescor
de l'aigua regalada de les nostres
montanyes altes.

[Catalunya, treballant i creixent
rica i plena; En Clavé, amb l'a
riban, amb els primers poetes del
nostre renaixement, clamem harmo-
niosament l'afirmació de la
vitalitat espiritual de la nova
Catalunya.

Però el món és una seguida re-
novació de formes; l'aigua estancada
^{es} corromp, i la vida és moviment.
^{Eufonia} ~~Doncs~~ la perennitat del form de les
coses hi ha d'haver la varietat
i progrés successiu de les moda-
litats que ^{matisen i coloregen.} ~~successes~~. El nostre
renaixement avui ja és major
d'edat, i el nostre art coral
ja fora ^{quasi} mort i els nostres ar-
tells no haguessin iniciat
un renouament de vida en
nostre cant col·lectiu.

Els oïers d'En Clavé, en vida de
son creador, tingueren una vitali-
tat extraordinària, plenitud que

nosaltres no podem assolir encara. El nostre camí és més llarg i més difícil, perquè el nostre objecte és el d'un art més refinat i complex. La cultura artística ha progressat i les noves manifestacions artístiques han de respondre en aquest moviment de progrés i perfecció. Per a veure dignament al ideal de poesia hem de treballar, de estudiar, per a subtilitzar els nostres procediments artístics.

El nostre mestre compositor s'enlaira veint fins la música transcendent amb complexitat de procediments polifònics. Nosaltres mateixos, els orfeons, no ens acontentem de la música de la terra, sinó que veint ens enlestim els nostres repertoris amb la música antiga i moderna dels nostres

estrangers. Tot això reclama una
 cultura marcial en tot es casitei-
 res, quèls durs tradicionals de
 nostra terra no ^{necessitem} ~~necessitem~~.
 Aquest estaran i estan encara
 volament compostos de ~~de~~ ven
 d'home. Nosaltres ni havem
 fet cobrir tota la gamma de
 la ven humana, des de la ven
 del infant a la ven de dona.
 És un art més complicat el nostre.
~~per~~ Cal, doncs, que nostra preparació
 sigui laboriosa. És precis la classe
 de volferig per a tot corista gran
 o petit, home o dona. Cal la
 l'educació de la ven per ^{medi} ~~medi~~ ^{vega} ~~vega~~ ^{vega}
 de la importació adequada, de
 la ven per ^{medi} ~~medi~~ d'exercici
 elementals de vocalisació
 i per a tot això ^{es precis} ~~que~~ tot casitei-
 tingui una abnegació que volament
 rent qui ~~força~~ ^{te} l'ideal ben anelat

endintre.

El nostre ideal és noble i enlairat;
 ens sentim portats per la renaixença de
 la pàtria i dediquem nostres esforços
 col·lectius al estudi del sant moral
 com la expressió més sublim del
 nostre ~~anhel~~ ^{trou} anhel de perfeccio-
 nament d'aquest ^{trou} d'humanitat
 que s'anomena terra catalana.

Cantem els seus amors i les
 seves esperances, les seves joies
 i tristesses, les seves tradicions
 i la seva fe forta i pura,
 i els nostres cants despertem
 els esperits de nostres germans
 de tota arbraden la força
 de nostra renaixença que Déu
 ha beneït amb fruits mara-
 vellosos i excel·lents. El nostre
 ideal ens dóna força per a seguir
 endavant en el camí de la per

fecció que mai s'acaba, i així
complim amb el deure que
la dignitat d'home, del terres
catalaneses ens imposa.

Vosaltres, amics, del 'Or-
feó Gracienc, van ja vells en
la creuada i forts i ardits.
Sou els que sentiu la frigra-
ca més forta per a pujar a-
munt de la costa benefida.
Treballen vigorosament, com
si en el matix treball trobés-
eu vostre descans. Amunt i
fora, amics! Que aquest nou
nostatge que avui manquen
ningú testimoni de les més
gran victòries! ~~amb~~ Que vostra tant
d'amor catalaneses que avui ja co-
reix i estima tota la terra nostra,

Vi'qui cada dia més fort i rublim
per a ~~gloria~~ enfortiment del
nostre ideal, per a gloria de
Catalunya mare nostra.

Juan Milla

Diada de St. Joan, 1916
Sant